

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 3. Hispani fluvium Argenteum & Pararaquariam pro Rege Catholico
primi occupant.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

que feracissimam fama vulgaverat, adiretur. Primus, quod sciam, tentandi itineris author fuit Martinus Sosa, qui pro Joanne secundo Lusitanæ Rege Brasiliam in colonias diviserat, rexeratque, & optabat Hispanorum æmulatione, novarum terrarum detectione Regi suo utilitatem adferre. Quod ut assequeretur, Alexium Garciam ingentis audaciæ virum cum filio & tribus Lusitanis, frequentique Indorum comitatu ex Australi Brasilia, quantum viribus humanis eniri posset, interiores Americæ populos exploratum amandat: qui, post emensa trecentarum leucarum spatia terrestri itinere, ad Paraquarii fluminis vicina loca cum pervenisset, ut erat non unius linguæ Barbaricæ & tractandorum Indorum peritus, effecit ut duo Paraquariensium circiter millia sibi, ceu duci, lubenter adhererent, quibuscum militari more, in Peruvix fines, vivente adhuc Ingâ Rege, delatus, multam vim argenti infecti factique prædabundus corrasit. Quibus spoliis onustus, duobus è comitibus suis Lusitanis in Brasiliam auxilii ergo missis, in Paraquariam rediens, secum in modum à Barbaris trucidatus est. Alexii filio ob ætatem rebus agendis inutillem, Barbari pepererunt: cujus pater apud posteros memorabilis erit, qui tantillo comitatu, nondum explorato itinere, quidquid ferè terrarum est inter utrumque Americæ Australis mare, per ferocissimos populos & viarum difficultates emetiri primus ausus, docuit nihil impervium hominibus mortem famæ & posterorum utilitati postponentibus. Cum verò Alexii comites in Brasiliam reduces multa de detectis populis, de Paraquariensium amicitia, & Regis Ingæ divitiis narrarent: & insuper argenti aurique frustra pro indubitato rei testimonio ostentarent, magna alacritas, studiumque iterandæ expeditionis omnibus injectum est. Quare sexaginta Lusitani, & Brasilorum assatum, Georgio Sedenio duce, in auxilium Alexio Garcia, quem vivere credebant, per eadem pericula mittuntur. Quibus Paraquario jam proximis, Indi Alexianæ necis complices, vindictæ metu, comæatum pernegant, mox in reluctantes involant; Georgium Sedenium inter primos dimicantem occidunt, ceteros fugant. Fugati à Barbaris Paranensibus in cymbas carriolas excepti, ubi ad medium fluminis pervenere, subducto luto, quo Indi picis loco utuntur, cum cymbis armati submerguntur, maclanturque: Paranensibus ob nuditatem per notas aquas ad littora enatantibus. Sic Lusitanorum spes, imprudentiâ Sedenii, aut perfidiâ Barbarorum, evanuit, Deo Paraquariam, & adjacentes Regiones Catholicis Regibus reservante.

Alexius
Garcia Pa-
raquarium
primus de-
tegit.

Georgii Se-
denii Ex-
ploratus ca-
sus.

CAPUT

III.
Hispani flu-
vium Arge-
teum & Pa-
quarium
pro Rege
Catholico
primi occu-
pant.

1530.
Sebastianus
Gavotus na-
vigatio.

Alvarus
Ramon ca-
ditur.

Castellum
Sancti Spi-
ritus.

PAULO postquam hæc gesta sunt, Sebastianus Gavotus rei nauticæ peritus, qui pro Rege Angliæ Virginiam insulam invenerat, Carolo Quinto Cæsari se sistit, spondens, si sineretur, per oram ipsâ Brasiliâ Australiorem aperturum se brevissimum in Peruviam iter, aut Americæ Australis interiora detecturum. Placuit ea res Cæsari ad spem ditissimi domini inhianti, & omnes vias ad præoccupandas novi orbis nobilissimas provincias indaganti: quocirca statim quatuor naves armati, & trecentis militibus instructas Gavoto tradi jubet, qui anno millesimo quingentesimo trigésimo transmissis Atlanticis mari in flumen Argenteum (cujus ostium & littora ante quindecim annos Joannes Solis Hispanus, & quadriennio post Magallanes Iultraverant) invehctus, adverso eo tandiu navigavit, donec in eâ parte se sisteret, ubi Urvaica flumini Argenteo commiscetur: inde Alvarum Ramonem Urvaicæ littorales populos exploratum misit: qui triduo postquam discesserat, nave ad sitres allisâ convulsâque à Barbaris cum magna comitum parte trucidatur. Sed Gavotus constructo ad ostium Carcaranialis in flumen Argenteum influentis Sancti Spiritus castro, centum & quinquaginta leucas adverso fluvio emensus, ibi tandem anchoras fixit, ubi Paraquarium magnam aquarum molem in flumen Argenteum evolvit. Adverso verò Paraquario quadraginta leucas progressus, devictis qui obsistebant Barbaris, tandem ea littora attingit, in quibus Alexium Garciam Lusitanum ab Paraquariensibus spoliatum interfectumque docuimus: Ibi dum Gavotus explorat omnia, multa ex argento instrumenta in Barbarorum tesquis cum reperisset, nescius Alexianæ peregrinationis & cladis, æstimans eas esse Paraquarii fluminis nativas divitias, raptim omnia à Barbaris redimit: & quasi

jam

jam negotium ingens patravisset, munito Sancti-Spiritus castro, relictoque ad præfidium duce Nunio Larâ cum centum & viginti militibus in Hispaniam properè renavigavit.

POST Gavoti discessum Nunius Lara, contractâ cum vicinis populis amicitia, utcuq; se sustentavit, donec Mangora Tymbusiorum dux commercii ergo ad Hispanorum castrum frequenter ventitans flammâ illiciti amoris conciperet, quas ei excitabat formosâ mulieris aspectus. Non latuit Luciam Mirandam (sic matrona vocabatur) & Sebastianum Hurtadum ejus conjugem apud Altigitanos in Bæticâ natos Barbari procacitas: quare illa inter honestatis claustra se coarctans ita dona coram marito ab Barbaro recipiebat, ut satis ostenderet nolle ea esse perverſi amoris pignora. Mangora tamen omnem viam tenebat eâ fruendi; quare specie benevolentia apud Sebastianum Hurtadum contendit, ut remissionis ergo ad suas terras cum conjugè ire ne gravaretur, ibi omni officiorum genere ab suis popularibus exceptum & largè donatum iri. Sed carior Sebastiano erat quavis spe uxoris integritas, quapropter apud Barbarum excusat militia peregrinae leges eas remissionis non permittentis, & severè inter externos vivere jubentis. Mangora frustratâ spe ferox, Siripo germano fratre in partes tracto, omnes Hispanos perdere destinat, ut unicâ abutatur muliere. Nec diu fuit cum sese homini commoda occasio obrulit: cognito enim ab Nunio Larâ castrî præfecto Ruifum Mosqueram & Sebastianum Garciam Luciae conjugem cum quadraginta militibus ad proximas insulas annonæ contrahendæ ergo amandatos fuisse, Mangora quater mille Barbaros raptim armari & in paludibus Hispanorum castrî vicinis clam collocatos signum invasionis expectare jubet: ipse interim triginta juvenes cibus onustos, prout solebat, in castrum inducit, illataque subsidia summâ dissimulatione largiens cum Hispanis in multam noctem largiter epulatur: donec omnibus panè somno sepultis, partitis inter comites proditionis conscios officiis, armamentario ignem injiceret, excubitores mactaret, portas dirueret, & admissis popularibus in Hispanos sopitos attonitosque incurreret. Multi antequam peti se scirent sagittis transfaduntur: alii proditionis adhuc nescii, ad extinguendum ignem solliciti dum properant, mactantur: pauculi in castrî aream per cuneos enisi magnam Barbarorum stragem fecerunt: inter quos Nunius Lara multis licet vulneribus confusus, ut Mangoram victoriâ exultantem facinoris ducem vidit, oblectando sibi viam ad eum facit, multumque in perduellem indignatus nequiequam reluctantem ense pectori adacto transverberat prosternitque; nec attolli jacentem passus ictus repetit donec constaret expirasse: continuatoque furore præcipua quæque hostium capita demerit. quod dum facit circumventus à multis Mangoræ commoritur: reliquis commilitonibus à multitudine oppressis non meliorem fortunam expertis. Cladi superfuere Lucia Miranda, belli occasio, & quatuor hispanæ mulieres, totidemque pueri, quos sexus & ætas acerbioribus fati reservavit. Cæde patrata Siripus fraternæ libidinis hæres concessâ popularibus suis rerum & captivorum prædâ, unicam sibi Luciam abduxit, nihilque non tentavit, quò ejus constantiam everberaret: nunc eam numerosæ gentis Dominam, nunc pro amisso marito omnium rerum egente Domini multis hominum millibus imperitantis sponsam appellans. Verùm nobilis matrona nullâ re cruciabatur magis, quàm quod se videret amari à Barbaro, damnabatque multis verbis sexum suum, qui se incolumem, & formam, quæ se tanto damno præ ceteris amabilem fecisset: nec adduci poterat ut veller blandis oculis novum herum intueri. Aliquot jam dies inter Barbari blandientis & Luciae abnueutis controversias abierant, cum exploratores Sebastianum Hurtadum Luciae conjugem sistunt. Is ex Insulis redux conspectâ castrî ruinâ, & suorum strage, suspicatus quod erat, Tymbusiorum excubitoribus ad uxorem se tradiderat ducendum: quem ut vidit Siripus zelotipiâ ardens arceri confestim & sagittis confodi jubet: patratumque fuisset scelus ni Lucia intercessisset: quam ut demereretur Barbarus eâ lege mariti vitam ei condonavit, ut deinceps ab conjugio abstinerent: si secus

CAPUT

IV.

Barbari in primos fluminis Argentei colonos insurgunt

1531.

Mangora conjurata.

Mangora & Nunio Lara cades.

Siripi libido Lucia Miranda captus.

Sebastiani Hurtadi conjugalis amor.

Siripi zelotipia.